

Субпідрядники в проєктах міжнародної технічної допомоги в Україні

Вступ

1. Укладення договорів в Україні

2. Перевірка контрагента

- підтвердження правосуб'єктності• перевірка повноважень представників• перевірка санкційних ризиків

3. Особливості укладення та виконання договорів в період війни

- обмеження, встановлені законодавством• форс-мажор

4. Особливості договорів з субпідрядниками

- статус субпідрядника• акредитація субпідрядника• залучення субпідрядника• особливості договорів

5. Оподаткування та звітність субпідрядників

- податкові пільги субпідрядників• звітність субпідрядників

В

Міжнародна технічна допомога (МТД) в Україні – це фінансові та інші ресурси та послуги, що їх відповідно до міжнародних договорів України надають партнери з розвитку на безоплатній та безповоротній основі з метою підтримки України. У процесі реалізації проєктів МТД широко залучаються компанії-субпідрядники.

Укладення договорів з субпідрядниками в цілому здійснюється на загальних правових засадах, проте є низка особливостей.

Виконавцям-нерезидентам в проєктах міжнародної технічної допомоги в Україні важливо орієнтуватися не тільки в таких особливостях, але і в порядку укладення договорів з субпідрядниками в Україні загалом. Це допоможе знизити ризики та забезпечити належне використання ресурсів міжнародних партнерів України.

1. Укладення договорів в Україні

Законодавство України передбачає, що за загальним правилом будь-які підрядні роботи можуть виконуватись із залученням третіх осіб.

Договори в Україні мають обов'язково містити певні складові, а саме:

- наявність взаємної згоди щодо усіх істотних умов договору;
- надання пропозиції щодо укладення (оферта);
- прийняття пропозиції (акцепт);

- зазначення сторонами місця і часу, моменту, з якого договір вважається укладеним;
- інші особливості за певними видами договорів.

Зміст договору становлять умови, на яких він укладений. Вони поділяються на 2 види: умови, визначені на розсуд сторін і погоджені ними і умови, які є обов'язковими відповідно до законодавства України.

Договір вважається укладеним, якщо сторони у належній формі досягли згоди з усіх істотних умов договору.

Договір, зазвичай, укладається у формі єдиного документа. Зміни до договору вносяться в тій самій формі, в якій укладений основний договір, якщо в договорі не визначено спеціального порядку для цього.

Необхідно дотримуватися порядку оформлення повідомлень, з якими пов'язані визначені договором наслідки: припинення договору, відстрочення виконання зобов'язань, повернення товару чи відмова від виконання зобов'язання в цілому (наприклад, рекламації щодо неналежної якості товару: у договорі може бути встановлено строк і зміст повідомлення про неналежну якість товару), повідомлення про настання форс-мажорних обставин (договір може встановлювати граничний строк надання таких повідомлень) тощо.

2. Перевірка контрагента

Перевірка контрагента включає підтвердження правосуб'єктності контрагента, повноважень його представників та перевірку санкційних ризиків.

Підтвердження правосуб'єктності контрагента

Підтвердження правосуб'єктності контрагента здійснюється на підставі:

- реєстраційних документів контрагента (витяг із державного реєстру, витяг із торгового або судового реєстру залежно від юрисдикції контрагента);
- установчих документів (статут, договір тощо).

Ці документи повинні підтвердити належну реєстрацію контрагента та відсутність обмежень, які б могли вплинути на укладення та виконання договору поставки.

Перевірка повноважень представників контрагента

Перевірка повноважень представників контрагента здійснюється на підставі інформації, яка міститься:

- в реєстраційних документах (виписка або витяг із реєстру);
- в установчих документах (статут, протокол/рішення зборів учасників, акціонерів);
- в окремих документах, які підтверджують повноваження представників індивідуально (довіреність);
- ідентифікаційні документи представника (паспорт або інший документ, що посвідчує особу).

Договори зазвичай є комплексними документами, у процесі виконання яких підписуються додаткові документи (специфікації, інвойси, угоди про внесення змін і доповнень у договір поставки). Представник контрагента повинен мати повноваження не лише на підписання конкретного договору, але і на підписання всіх і кожного із зазначених документів.

Перевірка санкційних ризиків

В умовах війни в Україні необережні зв'язки з контрагентом, який підпадає під санкції, не тільки створюють небезпеку для виконання договору, але й несуть значні репутаційні ризики.

На підставі реєстраційних даних, отриманих від контрагента, можна його перевірити, використовуючи міжнародні та національні санкційні та чорні списки або бази даних, наприклад:

- Рішення про санкції ЄС;
- Санкційний список Великобританії;
- Пошук по списку санкцій Управління з контролю за іноземними активами (США);
- Зведений автономний список санкцій Канади;
- Державний секретаріат з економічних питань (SECO) – пошук суб'єктів санкцій, Швейцарія.

Також варто здійснити додаткову перевірку контрагента, дотримуючись рекомендацій Financial Crimes Enforcement Network (FinCEN). Згідно з цими рекомендаціями, варто бути обережним, якщо:

- є інформація про зміну структури власності контрагента за останні 3-4 місяці;
- структура ланцюжка власників до кінцевого бенефіціара є непрозорою та заплутаною;
- відкриті дані про контрагента свідчать про його тривалу співпрацю з підсанкційними компаніями й/або особами;
- банківські рахунки контрагента були відкриті незадовго до укладення договору;
- контрагент наполягає на укладенні договору з компаніями, які були створені недавно та публічно раніше не асоціювалися з ним.

3. Особливості укладення та виконання договорів в період війни в Україні

Обмеження, встановлені законодавством України

Під час укладення договорів необхідно враховувати законодавчі обмеження, які можуть вплинути на виконання таких договорів.

В більшості випадків, розрахунки, пов'язані зі здійсненням проєктів (програм) МТД, регулюються окремо. Проте регулювання динамічно змінюється, тому необхідно аналізувати законодавство та вимоги щодо кожного окремого договору зі субпідрядниками на момент їхнього укладення.

Форс-мажор

До обставин, які можуть вважатися форс-мажором у поточних безпекових умовах в Україні, належать не тільки бойові дії та пов'язані з ними безпекові та правові обмеження та наслідки, але й:

- торгові та законодавчі обмеження, встановлені державою;
- санкції, застосовані до сторін договору або до учасників логістичних та комерційних ланцюжків;
- зобов'язання перед українською державою, зумовлені воєнним станом (мобілізація працівників та техніки).

В таких умовах необхідно окремо формулювати в контрактах, які укладаються з українськими контрагентами та/або виконуються на території України застереження про форс-мажор, а саме детально описати обставини, які можуть вважатися форс-мажором. Сторона договору, яка посиляється на такі обставини, повинна довести їх існування, відповідність критеріям форс-мажорних обставин, а також зв'язок між ними та невиконанням договору.

В Україні наявність форс-мажорних обставин засвідчується Торгово-промисловою палатою України та уповноваженими нею регіональними торгово-промисловими палатами шляхом видачі відповідного сертифіката. Регіональні Торгово-промислові палати України не можуть видавати сертифікати щодо зовнішньоекономічних контрактів.

4. Особливості договорів з субпідрядниками проекту міжнародної технічної допомоги

Статус субпідрядника

Відповідно до законодавства України субпідрядник проекту МТД – це будь-яка особа (резидент або нерезидент), що має письмову угоду (договір) з виконавцем або реципієнтом, забезпечує реалізацію проекту міжнародної технічної допомоги в частині або в цілому та проводить процедури закупівлі коштом міжнародної технічної допомоги в рамках проекту МТД.

Для реалізації проекту МТД між виконавцем і субпідрядником укладається угода/договір.

Акредитація субпідрядника

На відміну від виконавця проекту міжнародної технічної допомоги, акредитація субпідрядника в Секретаріаті Кабінету Міністрів України не передбачена. Отже ніяких додаткових реєстраційних дій субпідряднику проходити не потрібно.

Залучення субпідрядника

Законодавство України не містить жодних вимог до процедури та критеріїв відбору субпідрядника проекту МТД.

Рішення про залучення субпідрядника може прийняти як виконавець, так і реципієнт проекту міжнародної технічної допомоги з укладанням відповідної письмової угоди. Навіть після реєстрації проекту МТД можливо внести зміни

до плану закупівлі у зв'язку з визначенням субпідрядників. Для цього партнеру з розвитку (виконавцю) або реципієнту міжнародної технічної допомоги необхідно подати до Секретаріату Кабінету Міністрів України оновлений план закупівель разом із копією субпідрядного договору.

Особливості договорів з субпідрядниками

Договори з субпідрядниками проєктів МТД загалом укладаються в загальному порядку, передбаченому для укладення та виконання договорів в Україні.

Проте необхідно врахувати, що договір з субпідрядником проєктів міжнародної технічної допомоги не може суперечити контракту, укладеному між партнером із розвитку і виконавцем, іншим документам, які визначають умови проєкту міжнародної технічної допомоги.

5. Оподаткування та звітність субпідрядників проєкту МТД

Податкові пільги субпідрядників

Субпідрядник проєкту міжнародної технічної допомоги має право на податкові пільги в Україні, зокрема:

- звільняються від оподаткування операції з постачання товарів та послуг на митній території України та ввезення на митну територію України товарів як міжнародної технічної допомоги;
- звільняються від оподаткування операції з постачання товарів та послуг на митній території України та ввезення на митну територію України товарів, що фінансуються за рахунок міжнародної технічної допомоги.

Звітність субпідрядників

Субпідрядник проєкту міжнародної технічної допомоги, що має право на податкові пільги, щомісяця до 20 числа складає та подає в письмовому й електронному вигляді інформаційне підтвердження органів Державної податкової служби України, в якому перебуває на обліку, як платник податків.

Інформаційне підтвердження повинно, серед іншого, містити:

- назву проєкту (програми) МТД;
- дату, номер державної реєстрації проєкту (програми) МТД;
- найменування партнера з розвитку;
- кошторисну вартість проєкту (програми) МТД (кошторисна вартість вказується у валюті, що вказана в проєкті МТД);
- інформація стосовно продавця товарів, робіт і послуг, що отримані у пільговому режимі за кошти міжнародної технічної допомоги, та іншу інформацію.

Загальна податкова та бухгалтерська звітність субпідрядника здійснюється в загальному порядку, встановленому законодавством України, з урахуванням особливостей обліку та звітування при використанні податкових пільг.